

|      |   |
|------|---|
| Úvod | 9 |
|------|---|

## První část knihy

### JAZYK NENÍ ŘEČ, ŘEČ NENÍ JAZYK

|                                                                                  |    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|
| Úvod                                                                             | 12 |
| 1. Jazyk, řeč, sociální komunikace                                               | 13 |
| 2. Psychosomatický aspekt a potřeba bazálních smyslů                             | 20 |
| 3. Vliv technologií                                                              | 24 |
| 4. Lidská komunikace                                                             | 26 |
| 5. Jak funguje jazyk a řeč v mozku                                               | 29 |
| 5.1 Jazyk                                                                        | 29 |
| 5.2 Řeč                                                                          | 30 |
| 6. Vývojové milníky jazyka, řeči a komunikace                                    | 32 |
| 7. Indikace k vyšetření u klinického logopeda                                    | 37 |
| 8. Současný koncept neurovývojových poruch                                       | 39 |
| 9. Diagnostické jednotky v klinické logopedii                                    | 44 |
| 9.1 Co patří mezi neurovývojové poruchy?                                         | 44 |
| 9.1.1 Poruchy vývoje intelektu (VPI)                                             | 44 |
| 9.1.2 Vývojové poruchy řeči nebo jazyka (VPŘJ)                                   | 45 |
| 9.1.3 Porucha autistického spektra (PAS)                                         | 55 |
| 9.1.4 Vývojová porucha učení (VPU)                                               | 57 |
| 9.1.5 Vývojová porucha motorické koordinace (DCD)                                | 57 |
| 9.1.6 Porucha pozornosti s hyperaktivitou (ADHD)                                 | 58 |
| 9.1.7 Stereotypní pohybová porucha                                               | 59 |
| 9.1.8 Primární tiky nebo tikové poruchy                                          | 59 |
| 9.2 Co nepatří do neurovývojových poruch, ale patří do péče klinického logopeda? | 60 |
| 9.2.1 Dětská afázie (DA/ACA)                                                     | 60 |
| 9.2.2 Dysartrie                                                                  | 60 |
| 9.2.3 Porucha rezonance                                                          | 61 |
| 9.2.4 Strukturální vývojové anomálie obličeje, úst nebo zubů                     | 62 |
| 9.2.5 Poruchy hlasu v dětském věku                                               | 62 |
| 9.2.6 Selektivní mutismus                                                        | 63 |

|                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------|----|
| 9.2.7 Poruchy sluchu                                              | 64 |
| 9.2.8 Poruchy příjmu potravy a polykání v dětském věku            | 64 |
| <b>10. Diagnostika a terapie poruch jazyka, řeči a komunikace</b> | 65 |
| 10.1 Diagnostika poruch jazyka, řeči a komunikace                 | 65 |
| 10.2 Terapie poruch jazyka, řeči a komunikace                     | 66 |
| 10.3 Další využívané terapie a přístupy                           | 72 |
| 10.4 Doplnky stravy                                               | 74 |
| <b>11. Prevence v klinické logopedii v dětském věku</b>           | 76 |
| <b>12. Systém poskytování logopedické péče v České republice</b>  | 78 |
| <b>13. Nejčastější dotazy a odpovědi</b>                          | 80 |
| <b>Závěr</b>                                                      | 85 |
| <b>Seznam použitých informačních zdrojů</b>                       | 86 |

## Druhá část knihy

# PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY A POLYKÁNÍ

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Úvod</b>                                                                 | 92  |
| <b>14. Anatomie</b>                                                         | 93  |
| 14.1 Rozdíly v anatomii dětí a dospělých                                    | 97  |
| 14.2 Fáze polykacího aktu                                                   | 99  |
| <b>15. Kompetence a mezioborová spolupráce</b>                              | 101 |
| <b>16. Řízení polykání</b>                                                  | 103 |
| <b>17. Terminologické vymezení poruch</b>                                   | 104 |
| 17.1 Porucha příjmu potravy u dětí                                          | 105 |
| 17.2 Vyhýbavá/restriktivní porucha příjmu potravy                           | 107 |
| 17.3 Vybíravý jedlík                                                        | 110 |
| <b>18. Poruchy příjmu potravy a polykání</b>                                | 112 |
| 18.1 Prevalence a etiologie                                                 | 112 |
| 18.2 Symptomatologie                                                        | 113 |
| 18.3 Vývojové mezníky                                                       | 117 |
| 18.4 Screening                                                              | 123 |
| 18.4.1 Neformální screeningové testy                                        | 123 |
| 18.4.2 Formální screeningové testy                                          | 124 |
| 18.5 Diagnostika aneb co vše je spojeno s vývojem příjmu potravy a polykání | 125 |
| 18.5.1 Anamnestické údaje a dotazník                                        | 126 |
| 18.5.2 Motorický vývoj                                                      | 127 |

|                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------|-----|
| 18.5.3 Dentice a kontrola droolingů                                  | 136 |
| 18.5.4 Vzhled orofaciální oblasti a problémy s rozvojem úst          | 137 |
| 18.5.5 Hodnocení příjmu potravy                                      | 141 |
| 18.5.6 Senzorický systém                                             | 150 |
| 18.5.7 Nutrice                                                       | 160 |
| 18.6 Objektivizační metody                                           | 166 |
| 18.6.1 Videofluoroskopické vyšetření (VFS)                           | 167 |
| 18.6.2 Flexibilní endoskopické vyšetření (FEES)                      | 168 |
| 18.7 Terapie                                                         | 168 |
| 18.7.1 Kompenzační techniky                                          | 169 |
| 18.7.2 Terapeutické techniky                                         | 176 |
| 18.7.3 Pravidla pro podporu správných a efektivních jídelních návyků | 190 |
| 18.8 Prevence                                                        | 191 |
| 18.9 Prognóza                                                        | 192 |
| 18.10 Mýty                                                           | 192 |
| <b>Závěr</b>                                                         | 195 |
| <b>Seznam použitých informačních zdrojů</b>                          | 196 |
| <b>Závěr</b>                                                         | 206 |
| <b>O autorkách</b>                                                   | 207 |